

Lahden kaupunginkirjaston kokoelmanhoidon ohjeita

Päivitetty 6/2021

Sisällys

Johdanto.....	3
Poisto-ohjeet	4
Poistaminen käytännössä.....	5
Aikuisten kaunokirjallisuus.....	6
Aikuisten tietokirjallisuus	7
Musiikki ja av	9
Lasten ja nuorten aineistot	10
Kelluvan kokoelman tasapainotusohjeet.....	11
Liitteet.....	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
Kokoelmista vastaavat kirjastonhoitajat	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
Valintaryhmät.....	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
Kaunokirjallisuuden varastointi	13
Tietokirjallisuuden varastointi	14
Kausivarastointi	19
Lahden musiikkiosaston poistoperiaatteita	20

Johdanto

Tähän dokumenttiin on koottu jo olemassa olevat ohjeet, ja niitä on täydennetty ja tarkennettu. Nämä kokoelmanhoidon ohjeet keskittyvät aineiston elinkaaren loppupäähän: aineiston poistamiseen ja kelluvan kokoelman tasapainottamiseen. Ohjeen on tarkoitus toimia arjen työn tukena ja perehdyttämismateriaalina uudelle työntekijälle.

Lahden kaupunginkirjastossa on kelluva kokoelma. Suurin osa aineistoista kelluu, poikkeuksena ovat aikakauslehdet, varastoaineisto, Päijät-Häme -kokoelma, luokkasarjat, lainattavat kausikortit ja käsikirjastoaineisto.

Aineiston elinkaareen kuuluu aineiston valinta, hankinta ja luettelointi, kelluvan kokoelman tasapainotus ja aineiston poisto. Valinnat, hankinta ja luettelointi on keskitetty pääkirjastoon ja valintaryhmille. Valintaryhmiä on eri aineistoille seitsemän (kts. liite). Ryhmissä on 2–3 henkilöä, paitsi lehtitilauksista vastaa yksi henkilö. Valintaryhmiin otetaan uusia jäseniä tarvittaessa. Valintaryhmät valitsevat kaiken Lahden kaupunginkirjastoon hankittavan aineiston ja Lastu-kirjastojen yhteiset e-kirjat. Kelluvan kokoelman tasapainotusta ja poistoja tehdään sekä pääkirjastossa että lähikirjastoissa.

Hankinnoilla, kelluvan kokoelman tasapainotuksella ja poistojen tekemisellä pyritään kokoelmaan, joka on uusiutuva, monipuolinen, ajantasainen, ajallisesti syvä ja sisällöltään laadukas, ja joka vastaa asiakkaiden tarpeisiin.

Poisto-ohjeet

Yleisenä suosituksena on, että hyllyssä olevasta kokoelmasta noin 40 % on enintään 5 vuotta vanhaa. Poistamalla vanhaa ja tarpeetonta aineistoa saadaan tilaa uudelle. Poistoja on tehtävä saman verran kuin uusia kirjoja tulee, jotta kokoelma pysyy sopivankokoisena ja tuoreena.

Poistoperusteet

Nide poistetaan, jos se on

- rikki, likainen, kastunut, sotkettu
- vähän lainattu, eli sitä on lainattu 0-1 kertaa viimeisen kahden vuoden aikana
- ylimääräinen kappale teoksesta, jota ei enää lainata aktiivisesti eli osa niteistä on ollut lainaamatta noin vuoden tai kauemmin
- tiedoiltaan vanhentunut tai se sisältää väärää tietoa
- kirjoitettu aiheesta, josta on kirjastossa kattavampi, parempi, tuorempi tai suomenkielinen teos.

Poistopäätös on tapauskohtainen arvio kirjan kunnosta, lainamääristä, sisällöstä ja teoksen sijoittumisesta kirjallisuuden kenttään.

Lainamäärissä tulee huomioida sekä yksittäisen niteen että nimekkeen lainamäärät koko kaupunginkirjastossa. Jos yhdessä kirjastossa olevalla niteellä ei ole lainoja, mutta toisessa kirjastossa samaa teosta lainataan aktiivisesti, ei nide kannata välttämättä poistaa. Tällaisessa tilanteessa voi lähettää vähemmän lainatun niteen enemmän lainatun tilalle. Jos lähetät korvaavan niteen pääkirjastolle, lähetä se nimellä ja tarkistettavana-tilassa alueesta vastaavalle kirjastonhoitajalle, niin poistettava nide voidaan käydä poimimassa hyllystä. Jos lähetät korvaavan niteen lähikirjastoon, pistä kirjan väliin lapulla tieto, että kyseessä on korvaava kappale poistettavan niteen tilalle.

Lainamäärien lisäksi tulee huomioida kirjan sisältö. Hyllyyn voi jäädä sisällöltään arvokas tai uudehko alle viisi vuotta vanha teos, vaikka sillä ei olisikaan paljoa lainoja. Myös esimerkiksi isoja hakuteoksia lainataan vähemmän, joten niitäkään ei pidä poistaa pelkästään lainamäärien perusteella. Varsinkin pääkirjastolla kokoelmassa pitää olla ajallista syvyyttä. Pääkirjastolla varastoidaankin vähän lainattuja, mutta tarpeellisia vanhempia teoksia. Toisaalta lähikirjastoissa jo pienempien tilojen takia kannattaa keskittyä asiakkaita kiinnostavaan aineistoon, joten lainaamattoman aineiston jättämiselle hyllyyn pitää olla perusteet.

Kun nimekkeellä on niteitä neljä tai vähemmän, voit aina tarvittaessa kysyä pääkirjaston alueesta vastaavalta kirjastonhoitajalta neuvoja poistopäätökseen tai lähettää niteen hänelle arvioitavaksi. Lähetä viimeinen nide aina pääkirjastolle alueesta vastaavalle kirjastonhoitajalle, jos teosta ei ole vielä varastossa. Kirjastonhoitaja arvioi, poistetaanko nide, varastoidaanko se, tai hankitaanko tilalle uusi. Jos poistat suositun niteen, ja arvioit, että uusille lisäkappaleille olisi tarvetta, lähetä vinkki valintaryhmälle.

Poistaminen käytännössä

Poistaminen on arviointityötä, jossa auttaa kirjallisuuden tai tietokirjallisuuden aiheen tuntemus. Aineiston tuntemus karttuu parhaiten työtä tekemällä. Kun kokoelmaa käy läpi, syntyy hiljalleen kuva siitä, mistä aiheista kirjoja on ja kuinka paljon mitäkin yleensä lainataan. Samalla varmuus poistojen tekemiseen kasvaa.

Hyllyssä oleva kokoelma olisi hyvä käydä läpi poistoja ajatellen ainakin kerran vuodessa. Aineiston voi käydä läpi esimerkiksi ottamalla kärryyn hyllyllisen aineistoa kerrallaan. Vaihtoehtoisesti voi poimia hyllystä esimerkiksi viisi vuotta ja sitä vanhemmat niteet. Jokaisen niteen fyysinen kunto tarkistetaan, ja kirjastojärjestelmästä katsotaan niteen ja teoksen lainamäärät. Lisäksi kirjastojärjestelmästä voi tarkistaa, onko samasta aiheesta uudempia teoksia. Jos poistokriteerit täyttyvät, nide poistetaan. Jos kriteerit eivät täyty, kirja viedään takaisin hyllyyn tai kellutetaan muualle.

Aineiston läpikäymisessä voi hyödyntää nollalistaa, joka on kirjastojärjestelmästä saatava listaus niteistä, joita ei ole tietyllä lainavälillä lainattu kertaakaan. Listan kirjat voi käydä poimimassa hyllystä, ja tehdä niistä poistoarvion. Lainaamattomuus on vahva poistoperuste, mutta nollalainojenkin kohtalo pitää silti arvioida tapauskohtaisesti: esimerkiksi lainaamaton Kalevala voi olla perusteltua jättää hyllyyn, tai lainaamattoman romaanin voi lähettää toiseen kirjastoon enemmän lainatun tilalle.

Nollalistassa näkyvät vain ne niteet, joita ei ole lainattu kertaakaan. Joskus kuitenkin voi olla perusteltua poistaa nide, jota on lainattu vaikka kerran tai kaksi. Tästä syystä hyllyssä olevaa aineistoa kannattaa käydä läpi myös nide kerrallaan, eikä pelkästään nollalistan avulla. Nollalista on kuitenkin hyvä apuväline, jota voi hyödyntää.

Kun käy läpi hyllyssä olevaa kokoelmaa, on hyvä samalla tarkkailla hyllyyn jäävän aineiston ikää. Aineiston ikää voi tarkastella käymällä läpi fyysisen hyllyn niteitä, tai hakemalla tietyn hyllypaikan teoksia kirjastojärjestelmästä. Hyllyssä olevan kokoelman pitäisi olla tuore ja houkutteleva. Jos alle viisi vuotta vanhaa aineistoa on hyllyssä liian vähän, pyydä sitä lisää Teamsin tasapainotusryhmässä.

Internetistä apua poistojen tekemiseen

www.kirjasampo.fi

Kirjasammosta löytyy tietoa aikuisten, lasten ja nuorten kaunokirjallisuudesta. Sivustoa kannattaa käyttää, kun arvioi kirjan tai kirjailijan merkityksellisyyttä ja sijoittumista kirjallisuuden kenttään.

www.risingshadow.fi

Risingshadow.fi-sivustolta löytyy tietoa fantasia- ja scifikirjallisuudesta.

Hakukoneet

Tietokirjallisuuden aihetuntemuksessa internetin hakukoneet ovat oiva apu.

Aikuisten kaunokirjallisuus

Aikuisten kaunokirjallisuutta varastoidaan pääsääntöisesti 1 kappale (katso varastointiohjeet liitteenä). Jos poistettavaa teosta ei ole vielä varastossa, lähetä nide pääkirjaston alueesta vastaavalle kirjastonhoitajalle varastoitavaksi. Laita nide tarkistettavana-tilaan.

Kaunokirjallisuutta poistaessa on tarkasteltava teoksen sisältöä ja sijoittumista kirjallisuuden kenttään. Opiskelijoiden kysymiä kirjoja, kuten Härkösen Häräntappoase, lähetetään mieluummin pääkirjastolle kuin poistetaan. Muitakin kouluissa luettavia kirjoja kannattaa mieluummin säilyttää kuin poistaa. Uudehkojen tai muuten sisällöltään kiinnostavien teosten kohdalla voi miettiä, olisiko teokselle tulevaisuudessa kysyntää, ja kannattaisiko vielä säilyttää useampia kappaleita, vaikka lainoja ei sillä hetkellä olisikaan niin paljoa.

Esimerkki 1

Fowler: Olimme ihan suunniltamme, ilmestynyt 2015. Vuoden 2019 alussa suurin osa niteistä on hyllyssä, niteillä ole kovin paljoa lainoja, ja viimeisistä palautuspäivistä on joillakin niteillä vuosi. Näillä perusteilla nidemäärää voi vähentää, ja niteen voi poistaa.

Hyllypaikka	Nimi	Yhteensä	Hyllyssä	Lainassa	Ensimmäinen erä	Varauks
84.2 FOW	Lahden pääkirjasto - Aikuiset	7	6	1	2.5.2019	
84.2 FOW	Ahtialan kirjasto - Aikuiset	1	1			
84.2 FOW	Lipolan kirjasto - Aikuiset	1	1			
84.2 FOW	Mukkulan kirjasto - Aikuiset	1	1			
84.2 FOW	Lahden kirjastoautot - Aikuiset	1	1			
		11	10	1		

Vuonna 2020 kirja otetaan aikuisten lukudiplomiin, jolloin niteet lähtevät lainaan. Vuoden 2021 alussa puolet niteistä on lainassa, joten en poistaisi niteitä tässä kohtaa.

Nimi	Yhteensä	Hyllypaikka	Hyllyssä	Lainassa	Ei lainattavana	Ensimmäinen eräpäivä	K
Lahden pääkirjasto	7		2	5			
Lahden pääkirjasto - Aikuiset	6	84.2 FOW	1	5		1.2.2021	
Lahden pääkirjasto - Aikuisten varasto	1	84.2 FOW	1				
Launeen kirjasto - Aikuiset	1	84.2 FOW	1				
Mukkulan kirjasto - Aikuiset	1	84.2 FOW	1				
	9		4	5			

Aikuisten tietokirjallisuus

Huomioi tietokirjallisuutta poistaessa joului- ja kesälomasesongit, jolloin kirjoja palautuu enemmän hyllyyn. Tällöin täytyy sietää sitä, että hyllyssä on useita samoja niteitä. Harkitse poistoja erityisen huolellisesti kurssi- ja opiskelukirjojen sekä muiden ikisuosikkien ja eri alojen klassikoiden kanssa. Tietokirjallisuutta varastoidaan jonkin verran (katso varastointiohjeet liitteenä).

Jos kolme vuotta tai vanhempaa tietokirjanimekettä on enemmän kuin 4 kappaletta Lahden kirjastojen hyllyssä-tilassa, niteitä voi hyvin poistaa poistokriteerien täytyessä. Jos poistettavaa nimekettä ei ole vielä varastossa, lähetä nide pääkirjastoon alueesta vastaavalle kirjastonhoitajalle varastoitavaksi. Laita nide tarkistettavana-tilaan.

Jos niteitä on kolme tai sitä vähemmän, voit lähettää niteen pääkirjaston alueesta vastaavalle kirjastonhoitajalle poistoehdotuksena, jolloin voidaan tehdä kuntovertailua viimeisten kappaleiden välillä ja varastointipäätöksiä. Laita nide tarkistettavana-tilaan.

Tietokirjoja poistaessa ja läpikäydessä on hyvä tarkastella kirjan sisältöä: onko tieto vielä ajantasaista, vai onko se vanhentunutta. Tarkista kirjastojärjestelmästä asiasanahauulla, onko aiheesta kirjastossa uudempiä teoksia. Jotkut tietokirjat vanhenevat nopeammin, toiset hitaammin. Esimerkiksi 4-luokassa jo 4 vuotta vanhempia teoksia voi poistaa, jos uusia on tullut tilalle. Jostakin toisesta aiheesta vanhempi teos voi olla vielä kysytty ja tarpeellinen.

Esimerkki 1

Airisto: Elämäni ja isänmaani, ilmestynyt 2017. Vuoden 2019 alussa elämäkerran kysyntä alkaa alkusuosion jälkeen hiipua, koska lähikirjastoissa viimeiset palautuspäivämäärät (punainen täplä) ovat tarkasteluhetkellä puolen vuoden takaa, ja niteitä on hyllyssä paljon enemmän kuin lainassa (hyllyssä 10, lainassa 3). Poistetaan kaksi nidettä ja kolmas siirretään varastoon.

99.1 AIR Airisto, Lenita. Elämäni ja isänmaani					Lainoja	Lainoja	Viimeksi palautettu
.ajittelusarakkeet: Julkaisuvuosi					8	26	15.12.2018
Luettelotietue MARC Saatavuus Kuvaus Hintatiedot Muutoshistoria					3	14	22.5.2018 ●
Havaintoyksikön mukaan					3	18	
Nimi	Yhteensä	Hyllypaikka	Hyllyssä	Lainassa			
Lahden pääkirjasto	4		3	1	10	24	29.12.2018
Lahden pääkirjasto - Aikuiset	1	99.1 AIR - Muistelmat	1 ●				
Lahden pääkirjasto - Aikuiset	3	99.1 AIR	2 ●●	1	4	20	11.5.2018 ●
Jalkarannan kirjasto - Aikuiset	1	99.1 AIR	1 ●		7	23	27.8.2018 ●
Ahtialan kirjasto - Aikuiset	1	99.1 AIR	1 ●		5	17	23.5.2018 ●
Kärpäsän kirjasto - Aikuiset	1	99.1 AIR - Muistelmat	1 ●				
Launeen kirjasto - Aikuiset	1	99.1 AIR	1 ●		8	21	18.9.2018
Mukkulan kirjasto	2		1	1	13	27	29.10.2018
Mukkulan kirjasto - Aikuiset	1	99.1 AIR	1 ●		12	24	6.8.2018
Mukkulan kirjasto - Aikuiset	1	99.1 AIR - Muistelmat		1			●
Lahden kirjastoautot - Aikuiset	1	99.1 AIR	1 ●		10	22	28.12.2018

Esimerkki 2

Weisman: Maailman ilman meitä, ilmestynyt 2008. Tarkasteluhetkellä tammikuun alussa 2019 eli vielä joulusesongin aikaan teosta on paljon hyllyssä, mutta lainakertojen ja kokonaislainamäärien perusteella sesongin ulkopuolella tasaisen lainattu edelleen. Teos menee kategoriaan ikisuosikki, moderni klassikko. Poistaisin yhden eniten lainatuimman.

Tekijä	Nimeke	Tila ▲	Nidetunnus	Havaintoyksikkö	Lainoja	Lainoja	Viimeksi palautettu
Weisman, Alan.	Maailma ilman meitä	Hyllyssä	3980R507432	Jalkarannan kirjasto	3	27	2.11.2018
Weisman, Alan.	Maailma ilman meitä	Hyllyssä	3980C507440	Lahden pääkirjasto	7	49	15.12.2018
Weisman, Alan.	Maailma ilman meitä	Hyllyssä	3980X507428	Lahden pääkirjasto	6	121	19.9.2018
Weisman, Alan.	Maailma ilman meitä	Hyllyssä (Saa	3980F507438	Lahden pääkirjasto	3	35	23.11.2018
Weisman, Alan.	Maailma ilman meitä	Hyllyssä (Saa	3980J507436	Lahden pääkirjasto	10	46	5.10.2018
Weisman, Alan.	Maailma ilman meitä	Lainassa 11.1.	SU0R52262	Nastolan kirjasto	3	37	
Weisman, Alan.	Maailma ilman meitä	Lainassa 30.1.	3980S539823	Hollolan kirjastoaut	16	109	6.11.2018
Weisman, Alan.	Maailma ilman meitä	Lainassa 30.1.	3980U507430	Lahden pääkirjasto	13	114	13.9.2018

Esimerkki 3

Beevor: Normandia 1944, ilmestynyt 2009. Tarkasteluhetkellä tammikuun lopussa 2019 teoksen niteistä valtaosa on hyllyssä, ja lainassa on vain 2. Teos on 10 vuotta vanha, ja viimeiset palautuspäivät ovat parin vuoden takaa. Kokonaislainamäärät eivät ole suuria. Osaa niteistä ei ole lainattu kahteen vuoteen. Tätä voi poistaa parikin nidettä. Pääkirjaston niteessä lainamäärä on iso (yli 100), joten lähetetään pääkirjaston niteen tilalle vähemmän lainattu kappale.

Tekijä	Nimeke	Tila	Hyllypaikka	Julkais	Aineistc	Hava	Kotiyli	Koti	Lain	Lainoja	Viimeksi palautettu
Beevor, Antony.	Normandia 1944 : maihinnoususta Pariisin	Hyllyssä	3 I 90.35 BEE	2009	9: (0) Teksti	LI_A	LI_A	Liipola	2	15	27.12.2018
Beevor, Antony.	Normandia 1944 : maihinnoususta Pariisin	Hyllyssä	S I 90.35 BEE	2009	9: (0) Teksti	N_A	N_A	Nastol	1	23	
Beevor, Antony.	Normandia 1944 : maihinnoususta Pariisin	Hyllyssä	3 I 90.35 BEE	2009	9: (0) Teksti	AU_A	AU_A	Lahder	0	28	
Beevor, Antony.	Normandia 1944 : maihinnoususta Pariisin	Hyllyssä (Saa	3 I 90.35 BEE	2009	9: (0) Teksti	PK_A_5	MU_A_5	Mukku	7	25	8.1.2019
Beevor, Antony.	Normandia 1944 : maihinnoususta Pariisin	Hyllyssä	3 I 90.35 BEE	2009	9: (0) Teksti	R_A	R_A	Renko	0	35	
Beevor, Antony.	Normandia 1944 : maihinnoususta Pariisin	Hyllyssä	3 I 90.35 BEE	2009	9: (0) Teksti	J_A	J_A	Jalkar	1	29	19.7.2018
Beevor, Antony.	Normandia 1944 : maihinnoususta Pariisin	Hyllyssä	3 I 90.35 BEE	2009	9: (0) Teksti	PK_A	PK_A	Lahder	7	118	17.12.2018
Beevor, Antony.	Normandia 1944 : maihinnoususta Pariisin	Lainassa 24.1.	3 I 90.35 BEE	2009	9: (0) Teksti	PK_AV	PK_AV	Lahder	3	31	

Musiikki ja av

Musiikkiaineistojen ja elokuvien poistaminen on keskitetty pääkirjastolle. Lähikirjastoissa voi kuitenkin poistaa selkeästi huonokuntoista aineistoa.

Laita poistoharkittavat niteet tarkistettavana-tilaan, ja lähetä ne pääkirjaston MeMuun kirjastonhoitajan nimellä seuraavasti:

- 78.42-, 78.891- ja 78.893-78.896 -alkuiset luokat Seija Sipilälle
- muut musiikin luokat Irmeli Kaikkoselle
- elokuvat Saimi Kalliolle.

Musiikkiosaston poistoperiaatteet ovat liitteenä.

Lasten ja nuorten aineistot

Lasten ja nuorten aineistoissa tuoreus ja hyvä kunto on tärkeää kuten muissakin aineistoissa. Poista rohkeasti myös vanhempia, tarpeettomia viimeisiä kappaleita tai lähetä ne Lanuun arvioitavaksi.

Lasten tietokirjoihin hankitaan vain nimenomaan lapsille suunnattuja tietokirjoja. Jos lasten kokoelmassa on vielä selkeästi aikuisille suunnattuja tietokirjoja, poista ne tai lähetä pääkirjaston lasten- ja nuortenosastolle arvioitavaksi.

Teamsissa on lasten ja nuorten kokoelmatyön tueksi taulukko, johon on koottu listat varastoitavista, vapaasti poistettavista ja varoen poistettavista sarjoista. Käytä sitä tarpeen mukaan. Esimerkiksi suosittujen vanhempien kirjojen tilanne kannattaa tarkistaa taulukosta. Lähetä varastoitavaksi merkityt kirjat Lanuun varastoitavaksi, jos niitä ei vielä varastossa ole.

Jos poistoja tehdessä huomaat, että poistamaasi nimekettä on kirjastoautossa luokkasarjana, lähetä nide kirjastoautoon. Nide liitetään siellä mukaan luokkasarjaan.

Kelluvan kokoelman tasapainotusohjeet

Kelluva kokoelma muokkautuu jatkuvasti asiakkaiden lainojen ja palautusten myötä. Kelluvassa kokoelmassa hyllyssä olevien niteiden määrä vaihtelee – joskus aineistoa voi tulla enemmän, joskus vähemmän. Lähikirjastoissa tuplakappaleita voi jättää hyllyyn odottamaan seuraavaa lainaajaa, jos ne vain mahtuvat ja muissa kirjastoissa nidettä jo on. Jos kirjastoon palautuu ja kirjastosta lainataan paljon esimerkiksi tietokirjoja tietystä aiheesta, voi harkita, tekisikö niille hyllyyn enemmän tilaa ja supistaisi vähemmän lainattuja luokkia. Näin kokoelma muokkautuu kirjaston asiakkaiden näköiseksi.

Jos hyllyyn kertyy useita kappaleita samaa nidettä tai hylly täyttyy liikaa, tasapainota kokoelmaa lähettämällä aineistoa niihin kirjastoihin, joissa sitä ei vielä ole. Jos hyllystä puuttuu aineistoa, pyydä sitä lisää. Tavoitteena on, että tuoreita ja kysytyjä aineistoja on tasaisesti niin pää- kuin lähikirjastoissa.

Ennen aineiston kelluttamista muualle harkitse, voiko aineiston poistaa. Kelluta vain hyväkuntoista aineistoa, joka on enintään 5 vuotta vanhaa tai josta on edelleen kysyntää.

Pääsääntöisesti kelluta aineisto siihen kirjastoon, jossa sitä ei ennestään ole. Harkinnan mukaan esimerkiksi lastenkirjoja, joita hankitaan paljon, voi olla lähikirjastoissakin useampi kappale. Lupaa yksittäisille niteille ei tarvitse kysyä Teamsissa, vaan lähetä aineisto vain suoraan kirjastoon.

Ensisijaisesti kelluta pääkirjastoon, Kärpäseen, Launeelle ja Nastolaan. Näissä kirjastoissa on hyvin tilaa. Toissijaisesti kelluta Jalkarantaan, Liipolaan, Ahtialaan, Mukkulaan ja Renkomäelle. Lähetä näihin yksittäisiä niteitä silloin, jos isommissa kirjastoissa aineistoa jo on.

Pyydä tai tarjoa aineistoa Teamsin tasapainotuskanavilla, jos haluat kelluttaa suurempia määriä (noin 10 kpl tai enemmän yhden luokan kirjoja kerralla).

Laita kellutettava aineisto matkalla-tilaan kuljetuksen ajaksi.

Jos haluat saada omaan kirjastoosi paikalle tiettyjä teoksia, voit Teamsissa pyytämisen sijaan myös tehdä haluamiisi kirjoihin varauksen. Kannattaa tehdä nidevaraus, jotta varaus varmasti otetaan kiinni Lahden kirjastoissa eikä seudun kirjastoissa.

Kirjastopisteiden kellutuslaatikot

Kirjastopisteet Jalkaranta ja Liipola sekä Ahtiala voivat tarpeen mukaan lähettää pääkirjastoon yhden laatikollisen aineistoa viikossa. Huomioi laatikon käytössä yleiset tasapainotusohjeet: laita kellutuslaatikkoon hyväkuntoista ja kiertävää aineistoa, jota ei ole pääkirjastolla ennestään useita kappaleita.

Muuta huomioitavaa

Kirjastoautoon ei kelluteta aikuisten aineistoa.

Lähetä erikoisalojen tietokirjat pääkirjastoon, jos ne eivät lähde lainaan lähikirjastosta.

Musiikkiosaston aineistoja sekä äänikirjoja voi aina lähettää lähikirjastoista pääkirjaston musiikkiosastolle. Pidetään kuitenkin peruslaulukirjoja mielellään myös lähikirjastoissa. Lähetä musiikin pikalainat pääkirjastolle, jos ne eivät lähde lainaan lähikirjastosta.

Lähikirjastoissa joitakin kokoelman osia kuten musiikkia, konsolipelejä, elokuvia, äänikirjoja ja vieraskielisiä aineistoja kannattaa välillä vaihtaa, jotta asiakkailta riittää lainattavaa. Pyydä aineiston vaihtoa Teamsissa tai suoraan pääkirjaston kokoelmista vastaavilta kirjastonhoitajilta.

Kaunokirjallisuuden varastointi

Suomalainen, suomenkielinen kertomakirjallisuus

- Varastoidaan yksi kappale, joissakin tapauksissa kaksi.
- Omakustanteista varastoidaan paikallista ja liikkuvaa aineistoa.

Suomeksi käännetty kaunokirjallisuus

- Varastoidaan ”laatukirjallisuutta”.
- Kevyempää kirjallisuutta varastoidaan kysynnän mukaan.
- Kirjoista säilytetään eri käännökset.
- Liikkumattomat, kuntohoistot, harkinnan mukaan.

Ruotsin- ja vieraskielinen kaunokirjallisuus

- Säilytetään vain oman kielialueensa klassikkoja.

Sarjakuvat

- Säilytetään yhdet kappaleet suomenkielisistä sarjakuvista.
- Varastoidaan valikoiden myös englanninkielisiä sarjakuvia (klassikot).
- Jatkuvien isojen sarjojen keskiosat varastoon (manga).

Runot

- Suomalaisista suomenkielisistä runokokoelmista säilytetään yhdet kappaleet.
- Omakustanteita varastoidaan harkiten, lähinnä päijäthämäläisiltä kirjoittajilta.
- Käännösrunojen säilytyksessä otetaan huomioon Runotietokanta, joka lisää käännösrunojen kysyntää.
- Myös käännösrunokokoelmia säilytetään kattavasti.

Näytelmät

- Suomalaisista, suomenkielisistä säilytetään yksi kappale.
- Muista kielistä käännettyt näytelmät: klassikoista säilytetään vähintään yhdet kappaleet, eri suomennokset säilytetään.

Tietokirjallisuuden varastointi

0

Suomenkielisiä kirjoja 1 kpl, mikäli teos on merkittävä tai sillä on käyttöä.

Vieraskielisiä kirjoja varastoidaan vain, jos aiheesta ei ole olemassa suomenkielistä kirjallisuutta.

Varastoidaan ainakin

- Mitä-Missä-Milloin
- suomenkieliset tietosanakirjat valikoiden eri aikakausilta

1

Suomenkielisiä kirjoja 1 kpl, mikäli teos on merkittävä tai sillä on käyttöä.

Vieraskielisiä kirjoja varastoidaan vain, jos aiheesta ei ole olemassa suomenkielistä kirjallisuutta.

Ei varastoida

- 10.8-luokan lahjakirjat

2

Suomenkielisiä kirjoja 1 kpl, mikäli teos on merkittävä tai sillä on käyttöä.

Vieraskielisiä kirjoja varastoidaan vain, jos aiheesta ei ole olemassa suomenkielistä kirjallisuutta.

Varastoidaan ainakin

- erikielisiä Raamattuja

3

Suomenkielisiä kirjoja 1 kpl, mikäli teos on merkittävä tai sillä on käyttöä.

Vieraskielisiä kirjoja varastoidaan vain, jos aiheesta ei ole olemassa suomenkielistä kirjallisuutta.

Varastoidaan ainakin

- käytösoppaita näytteenomaisesti eri aikakausilta
- Suomen tilastollinen vuosikirja
- Suomen laki
- Verolait (10 viimeisintä vuotta)
- KO:n ja KHO:n ratkaisut
- Valtiokalenteri

Ei varastoida

- erillislait ja lakikokoelmat
- hallituksen budjettiesitys
- ammatinvalinnan oppaat
- pääsykoeoppaat

- komiteanmietinnöt (historiallinen arvo huomioon ottaen)

4

Suomenkielisiä kirjoja 1 kpl, mikäli teos on merkittävä tai sillä on käyttöä.

Vieraskielisiä kirjoja varastoidaan vain, jos aiheesta ei ole olemassa suomenkielistä kirjallisuutta.

Varastoidaan ainakin

- kotiseutua ja Karjalaa koskeva kirjallisuus ja kartat
- keskeistä suomenkielistä maantieteellistä aineistoa ja matkakertomuksia
- karttakirjoja ottaen huomioon historialliset muutokset

Ei varastoida

- vanhat matkaoppaat
- majoitus- ja leirintäalueoppaat

5

Suomenkielisiä kirjoja 1 kpl, mikäli teos on merkittävä tai sillä on käyttöä.

Vieraskielisiä kirjoja varastoidaan vain, jos aiheesta ei ole olemassa suomenkielistä kirjallisuutta.

Varastoidaan ainakin

- kasvi- ja eläintieteen yleisteoksia näytteenomaisesti
- asiasisällöltään vanhentunutta lääketieteellistä kirjallisuutta voi varastoida, jos teoksilla on kulttuuri- tai tieteenhistoriallista arvoa
- yleisiä lääkärikirjoja näytteenomaisesti, sarjoja ei varastoida

Ei varastoida

- lääkeoppaat
- Tähdet-vuosikirja

6

Suomenkielisiä kirjoja 1 kpl, mikäli teos on merkittävä tai sillä on käyttöä.

Vieraskielisiä kirjoja varastoidaan vain, jos aiheesta ei ole olemassa suomenkielistä kirjallisuutta.

Varastoidaan ainakin

- suomenkielisiä käsityökirjoja, vieraskielisiä varastoidaan vain, jos aiheesta ei ole suomenkielistä aineistoa
- autonkorjausoppaita
- Päijät-Hämeen teollisuutta sekä valtakunnallisesti merkittäviä teollisuuden aloja koskeva kirjallisuus

Ei varastoida

- tietokoneiden ohjelmia ja käyttöjärjestelmiä käsitteleviä oppaita

66-66.94 Rakennustekniikka

Rakentajain kalenteri (66.05) varastoidaan. Uusin käsikirjastoon. Kaksi uusinta lainattavana osastolla.

Rakennustöiden yleisiä laatuvaatimuksia ei varastoida. ([MaaRYL 2010](#), [RunkoRYL 2010](#), [MaalausRYL 2012](#), [SisäRYL 2013](#), [KiinteistöRYL 2009](#), InfraRYL-käsikirjat 1-4). Myöskään RILlejä (Rakennusinsinöörien liiton julkaisemia ohjeita) ei varastoida. Talonrakennuksen kustannustietoa ei varastoida.

Vanhojen rakennusten kunnostamista ja entisöintiä koskevia kirjoja varastoidaan.

67.3 Maanviljely, puutarhanhoito

Suomenkielisiä kirjoja 1 kpl, mikäli teos on merkittävä ja/tai sillä on käyttöä.

Vieraskielisiä kirjoja varastoidaan vain, jos aiheesta ei ole olemassa suomenkielistä kirjallisuutta.

Laadukkaita ja lainatuimpia puutarhakirjoja varastoidaan näytteenomaisesti eri vuosikymmeniltä. Puutarhojen ja kasvien historiaa sekä kulttuurihistoriaa varastoidaan. *Puutarhakirjoilla 67.3-67.33. kausivarastointitarve syys-lokakuussa.*

68–68.8 Kotitalous

Suomenkielisiä yleiskeittokirjoja voidaan varastoida tarkasti harkiten sekä sisällöllistä ja kuvallista laatua puntaroiden. Keittokirjoja ilmestyy runsaasti, ja niiden tiedollinen/taidollinen sisältö vaihtelee. Tunnetuimpien ja lainatuimpien julkiskokkien teoksia voidaan varastoida näytteenomaisesti vanhimmasta alkaen, mikäli kirjan kunto on varastointia ajatellen vielä järkevä. Kustakin etnisestä keittokirjasta olisi hyvä olla näyte varastossa. Kotimaisia perinneruoka- ja perinnereseptikirjoja varastoidaan 1 kpl.

Vieraskielisiä keittokirjoja / elintarvikkeita käsitteleviä kirjoja ei varastoida ellei kyseessä ole aihe, josta ei ole suomenkielellä kirjoitettu.

Suorsan Viiniopasta ja Berglundin Viinistä viiniin –opasta ei varastoida, osastolla 3 uusinta painosta.

Kausivarastointitarvetta sieni- ja marjastus-, grillaus- ja säilöntäkirjoilla (loka-marraskuu).

69-69.35 Liiketalous ja markkinointi

Pysyvästi varastoidaan vain keskeiset klassikot.

Tunnettujen johtajien ja liikemiesten lainatuimpia teoksia voidaan varastoida. Selvästi vanhentuneen painoksen tilalle vaihdetaan uudempi painos varastoon, kun osastolla oleva uudempi saavuttaa varastointivaiheen.

Lukukauden päättyessä selkeästi huonokuntoiset teokset poistetaan.

Kausivarastointitarvetta keväällä lukukausien päättyessä (joulu- ja toukokuu), etenkin luokat 69.1-69.13.

69.6-69.71 Liikenne

Klassikkoaiheita varastoidaan, esimerkiksi suuronnettomuudet kuten Titanic ja Estonia.

Käyntisatamat –sarjajulkaisua ei varastoida, kaksi uusinta lainattavana hyllyssä niin kauan kuin uusia ilmestyy. Veneilykesä –sarjajulkaisua varastoidaan PK –kotiseutukokoelmaan, kaksi uusinta hyllyssä lainattavana. Liikennetilastollista vuosikirjaa ei varastoida, hyllyssä kaksi uusinta. Postimerkkikirjoja ei varastoida.

7

Suomenkielisiä kirjoja 1 kpl, mikäli teos on merkittävä tai sillä on käyttöä.

Vieraskielisiä kirjoja varastoidaan vain, jos aiheesta ei ole olemassa suomenkielistä kirjallisuutta.

70-70.985 Taide ja taidehistoria

Suomen taiteen perusteoksia, yleistä taidehistoriaa ja eri maiden tyyliuuntia ja taidetta esitteleviä perusteoksia varastoidaan jos ne ovat suomenkielisiä. Suuria/kuuluisia taidemuseoita esitteleviä teoksia varastoidaan yksi / taidemuseo ja myös englanninkielisiä jos suomenkielistä ei ole kokoelmassa.

Vanhat taidekirjat, joiden painojälki on huonoa (esim. epäselvät, huonolaatuisia, mustavalkoiset kuvat) ja/tai tiedot vanhentuneita, poistetaan. Vain erittäin perustelluista syistä voidaan säilyttää saksan- tai ruotsinkielisiä teoksia. Taidekirjoja on paljon, pääasiassa vain suomenkielisiä varastoidaan.

72-72.985 Arkkitehtuuri

Keskeisimmät ja tunnetuimmat arkkitehdit ja arkkitehtitöitä käsittelevät suomenkieliset kirjat varastoidaan. Englanninkielisiä vain jos aiheesta ei ole suomenkielistä kirjaa tai jos suomenkielinen esitys on liian suppea.

74-74.985 Maalaus- ja piirustustaide

Yleissisältöisiä eri taiteilijoiden töitä sisältäviä näyttelyjulkaisuja ei varastoida, ne lähetetään varastokirjastoon. Näyttelyjulkaisu varastoidaan **jos** se sisältää riittävästi tietoa taiteilijasta eli kun sillä on ns. tiedollista arvoa ja **jos** taiteilija on jollain tapaa keskeinen, merkittävä tai tunnettu. Näyttelyjulkaisuja ei varastoida, koska ne vanhenevat nopeasti.

Kunkin suomalaisen / kotimaisen taiteilijan suomenkielinen esitys teoksista ja elämäntyöstä varastoidaan. Kuuluisampien ns. kansallistaiteilijoiden useista elämäkerrallisista esityksistä varastoidaan kattavimmat ja laadultaan parhaimmat. Ulkomaisista tunnetuista ja merkittävistä taiteilijoista ja heidän teoksistaan kertovia kirjoja varastoidaan, jos ne ovat suomenkielisiä. Vastaavia englanninkielisiä varastoidaan vain, jos suomenkielistä ei ole saatavilla.

75.1-75.192 Grafiikka

Julistetaidetta varastoidaan Lahden kaupunginmuseon julistebiennaalin johdosta. Keskeisimmät ja tunnetuimmat postikorttitaiteen ja ex libris -taiteen teokset varastoidaan. Varastoidaan näytteenomaisesti eri aikakausien logotaidetta, mainosgrafiikkaa ja tuotemerkkejä esitteleviä kirjoja. Näytteenomaisesti voidaan säästää eri vuosikymmenien grafiikkaa.

75.7-75.7985 Valokuvaus

Keskeisimpien valokuvaajien ja valokuvataiteilijoiden tuotantoa esitteleviä teoksia varastoidaan. Valokuvauksen historiaa ja sen tekniikkaan liittyviä teoksia harkiten. Vuoden luontokuvat ja Maailman parhaat luontokuvat varastoidaan.

77-77.4985 Näyttämö- ja elokuvataide

Keskeisiä näyttämö- ja elokuvataidetta sekä suomalaisia näyttelijöitä käsitteleviä teoksia varastoidaan. Näyttämötaiteen historiaa ja teoriaa sekä ulkomaisia näyttelijöitä ja ohjaajia käsittelevää kirjallisuutta varastoidaan valikoiden.

79-79.7 Liikunta ja urheilu

Lajioppaita voidaan varastoida näytteenomaisesti. Kunto-oppaita ei varastoida, ellei kyseessä ole edelleen kysytty klassikko tai tekniikka, kuten Callanetics tai Pilates. Tunnetuimpien urheilijoiden elämäkertoja varastoidaan harkinnan mukaan. Vanhentuneita sääntöoppaita ei varastoida.

79.1405 Veneilijän vuosikirjaa ei varastoida, osastolla kaksi uusinta lainattavana.

8

Suomenkielisiä kirjoja 1 kpl, mikäli teos on merkittävä tai sillä on käyttöä.

Vieraskielisiä kirjoja varastoidaan vain, jos aiheesta ei ole olemassa suomenkielistä kirjallisuutta.

87-87.9 Kielitiede

Harvinaisten kielten sanakirjoja varastoidaan, myös vieraskielisiä.

88-88.52 Suomalaisugrilaiset kielet

Varastoidaan suomenkielistä kirjallisuutta 1 kpl jos teos on merkittävä ja/tai sillä on käyttöä.

Aapisia ja lukukirjoja näytteenomaisesti eri vuosikymmeniltä.

89-89.999 Muut kielet

Kieliaineistoa C-kasetteina ei varastoida. Pyritään poistamaan lainaamattomat c-kasettiaineistot sekä osastolta että varastoista. Kielikurssikirjasarjoista voidaan varastoida sarjan 1-3 ensimmäistä osaa, jos kielikurssi on ollut suosittu, esim. YLEn ”kaiken kansan” kielikurssit tai muut kansanopistoissa suositut ja käytetyt kirjasarjat. Sanakirjoja varastoidaan näytteenomaisesti, ei kaikkia ilmestyneitä. Peruskoulujen ja lukion vanhentuneita oppikirjasarjoja ei varastoida, ne voidaan lähettää varastokirjastoon.

Ylioppilaskirjoitusten harjoittamiseen tarkoitettuja aineistoja voidaan varastoida näytteenomaisesti.

9

Suomenkielisiä kirjoja 1 kpl, mikäli teos on merkittävä tai sillä on käyttöä.

Vieraskielisiä kirjoja varastoidaan vain, jos aiheesta ei ole olemassa suomenkielistä kirjallisuutta.

99.1 Elämäkerrat ja muistelmat

Elämäkertoja varastoidaan 1 kappale kutakin, pois lukien tuntemattomien / jokamiesten elämäkerrat ja omakustannetarinoinnit.

99.3-99.31 Sukututkimus ja sukuhistoriat

Paikallishistoriaa, paikallisia sukuja käsitteleviä sukukirjoja ja matrikkelejä varastoidaan, jos arvioidaan, että niillä on ollut ja tulee olemaan käyttöä.

Kausivarastointi

Pääkirjastolla on kausivarasto aineistoille, joita lainataan vain kausittain. Kausivarastoon voidaan pääkirjastolla tarvittaessa siirtää aineistoa myös tilanpuutteen vuoksi.

Aikuisten kaunokirjallisuus

Kausivarastoidaan yläkoulun ja lukion opetussuunnitelmien mukaisia klassikkokirjoja sekä muita paksuja klassikoita. Esimerkiksi Härkösen Häräntappoase, Tsehovin Sota ja rauha, Waltarin Sinuhe Egyptiläinen, Knausgårdin teokset.

Aikuisten tietokirjallisuus

Huonokuntoista aineistoa ei kausivarastoida, ellei kyseessä ole loppuunmyyty painos edelleen kierrossa olevasta kurssikirjasta tai muusta klassikosta. Huonokuntoiset kirjat poistetaan.

Jos niteitä on useampia hyllyssä, ja toinen tai kolmas kappale on jäähtynyt eli sitä ei ole lainattu viimeisen vuoden aikana osastolta, se poistetaan tai varastoidaan pysyvästi.

Kausivarastoidaan seuraavia aineistoja:

3: Oppikirjoja, paksuja lakikirjoja sekä 38-luokkien tupla- ja tripla-kappaleita, jotka palautuvat kesän ajaksi.

4: Harvinaisempien maiden matkaoppaita, jotka sesonkivaihtelun vuoksi eivät mahdu joka hetki hyllyyn.

5: Oppikirjoja sekä terveydenhoitoalan, lääketieteen, anatomian ja yleisesti ruokavalioista (59.34) kertovia kirjoja.

6: Puutarha-, pihanrakennus- ja talonrakennuskirjoja, sieni- ja marjakirjoja sekä grillauskirjoja talven ajaksi. Tilanpuutteen takia jonkin verran keittokirjoja ja käsityökirjoja. Liiketalouden kurssikirjat varastoidaan kesän ajaksi.

7: näyttelijöiden elämäkerrat ja näyttämö- ja elokuvataiteen oppikirjat tilanpuutteen takia.

Kaikki jouluaineisto varastoidaan pääkirjaston auto-osaston hyllyssä.

Lahden musiikkiosaston poistoperiaatteita

12.11.2013

päivitetty 3.12.2015

Salla Palmi-Felin

Yleistä

Musiikkiosaston kokoelman sisällöstä vastaa koko henkilökunta, joiden kesken kokoelman toimittaminen (aineiston valinta, varastointi, poistot ja siirrot) on jaettu vastuuluokittain. Kokoelman ulkonaisesta kunnosta vastaavat erityisesti kirjastovirkailijat. Musiikkiaineistoa poistetaan kun se on huonokuntoista, vanhentunutta, puutteellista tai tarpeetonta. Ennen poistoa selvitetään varastointitarve. Myös palauttamatta jääneet lainat, joille ei ole tulossa korvaavaa kappaletta, ja kadonneet kappaleet poistetaan tietokannasta tietyn ajan kuluttua.

Äänitteet (CD-levyt ja DVD-levyt)

Äänitekokoelma käydään kokonaisuudessaan läpi vuosittain. Ulkoasultaan huonokuntoisia äänitteitä poimitaan myös päivittäisten palautustarkastusten yhteydessä poistoon ja hiontaan. Äänitekokoelmasta joudutaan poistamaan myös lainauskelpoista ja vähän kysyntää omaavaa aineistoa tilojen rajallisuuden vuoksi.

Poistopäätöksiin vaikuttavat seuraavat asiat:

1. Äänitteen kunto ja ulkoasu :

Erittäin kuluneet tai häiriöitä sisältävät levyt poistetaan. Myös puuttuvat kansilipuke tai tekstilipuke voi johtaa varsinkin kuluneen levyn poistamiseen.

2. Äänitteen kierto:

Poistopäätökset tehdään eri musiikin lajeissa pääpiirteissään seuraavasti: taidemusiikissa neljän vuoden kiertämättömyys johtaa poistoon, myyntiin tai varastointiin; populaari-, ja etnomusiikissa reagointiaika on kaksi vuotta. Kotimaisten levyjen osalta voidaan tehdä nimekekohtaisia erillISRatkaisuja. Kaikki äänitteet tarkastetaan aina niiden palautuessa lainasta ja erityisen paljon kiertäneet poistetaan. Musiikillisesti merkittävien tilalle tilataan uusi vastaava tai vaihtoehtoinen äänite.

3. Nimekkeen kappalemäärä ja äänitteen sisältö suhteessa koko kokoelmaan:

Äänitteitä on musiikkiosastolla yleensä 1 kpl/nimeke. Jos nimekettä on hankittu kysynnän vuoksi useampi kappale, kuluneempi kappale poistetaan kysynnän vähentyessä. Samasta äänitteestä saattaa olla kokoelmassa useita ”painoksia”. Tällöin ennen poistopäätöstä tutkitaan onko kokoelman muilla äänitteillä vastaavia sisältöjä.

4. Äänitteen musiikillinen merkittävyys:

Koska useimpia levyjä hankitaan kokoelmaan vain yksi kappale, poistopäätöstä hidastavat esim. kotimaisuus (säveltäjä tai esittäjä), ainutkertainen levytys tai asema ko. teosten levytysten joukossa (säveltäjät, esittäjät, musiikinlajin kokonaissaatavuus)

5. Näppituntuma ja tapauskohtaisuus:

Poistopäätöksiä tehdään jo hankintavaiheessa, toisin sanoen nimekettä ei tilata, jos sen käyttö ennakoidaan vähäiseksi; aktiivinen musiikkielämän seuranta toimii päätösten pohjana

Käyttökelpoiset, avokokoelmasta poistettavat ja musiikillisesti merkittävät äänitteet siirretään varastoon. Muut poistetut äänitteet joko myydään tai hävitetään.

Vinyylilevyt

Vinyylilevyistä jätetään avokokoelmaan pieni mutta monipuolinen otanta asiakkaiden katseltavaksi. Loput levyt siirretään varastoon, josta ne noudetaan tarvittaessa asiakkaalle.

Kasetit

Kasetit poistuvat vähitellen kokonaan. Suosittuja kasetteja voidaan säilyttää toistaiseksi.

Päijät-Häme kokoelma

Maakuntakirjastona Lahden pääkirjastolla on velvollisuus säilyttää Päijät-Hämäläisten muusikoiden tuotantoa. Päijät-Häme kokoelma säilytetään pääosin varastossa. Päijät-Häme kokoelmahuoneeseen tehdään pienimuotoinen näyttely kokoelmasta.

Nuotit

Nuottikokoelma käydään läpi vähintään viiden vuoden ajanjaksossa, populaarimusiikin osalta vuosittain. Huonokuntoisia nuotteja poimitaan myös palautustarkastusten yhteydessä joko poistoon tai korjattavaksi. Poistopäätöksiin vaikuttavat seuraavat asiat:

1. Nuotin ulkoinen kunto:

Resuiset, likaiset ja korjauskelvottomat nuotit poistetaan. Sisällöltään vaillinaiset nuotit poistetaan (jos osa kokonaisuutta puuttuu). Jos nuotti on merkittävä, poistetun tilalle ostetaan mahdollisuuksien mukaan uusi.

2. Kierto:

Aineiston kiertonopeuden vaikutus poistopäätöksiin tehdään tapauskohtaisesti. Taidemusiikilla kysyntä saattaa olla kausittaista, mutta pitkä, esim. 7-8 vuoden lainaamattomuus johtaa usein poistopäätökseen tai varastointiin(aikarajaan vaikuttaa mm. soittimen harvinaisuuden ja muun vaihtoehtoisen materiaalin määrä). Populaarimusiikin osalta ulkomainen aineisto poistetaan, kun kysyntä on vähäistä. Keskimääräisesti reagointiraja on 2 vuoden kiertämättömyys. Sarjat pyritään pitämään kokonaisina, vaikka mukana olisi vähemmän kiertäviäkin osia. Keskeisten säveltäjien/artistien tuotanto pyritään pitämään kokoelmassa myös kiertonopeuden ollessa pieni.

3. Nimekkeen kappalemäärä ja nuotin sisältö suhteessa koko kokoelmaan:

Ainoan kappaleen osalta poistokriteerinä on kysyntä. Jos kysyntä on vähäistä, nuotti joko poistetaan avokokoelmasta ja siirretään varastoon tai poistetaan kokonaan riippuen musiikillisesta merkityksestä.

4. Nuotin musiikillinen merkittävyys:

Esim. kotimaisia, ainutkertaisia julkaisuja ei poisteta, vaikka kysyntä on satunnaista. Nuotinnoksen/sovituksen erityisyys ja nuotin harvinaisuus hidastavat poistopäätöstä.

5. Näppituntuma ja tapauskohtaisuus:

Ennakolta vähäiseksi tiedetyn kysynnän vuoksi nuottia ei hankita lainkaan, mikä koskee myös kotimaista aineistoa. Päätökset tehdään tapauskohtaisesti.

Kirjat

Kirjakokoelma käydään kokonaisuudessaan läpi vähintään kolmen vuoden ajanjaksossa, populaarimusiikin osalta vuosittain. Poistopäätöksiin vaikuttavat seuraavat asiat:

1. Kirjan kunto:

Huonokuntoiset poistetaan, ellei erityisen merkittävä kirja.

2. Kierto:

Aineiston kiertonopeuden vaikutus poistopäätöksiin vaihtelee luokittain ja joskus myös tapauskohtaisesti. Alansa klassikko saa olla vaila lainauskäyttöä myös yli viisi vuotta, kun taas vähemmän merkityksellisiä teoksia voidaan poistaa, ellei kirjaa ole lainattu kahteen vuoteen.

3. Nimekkeen kappalemäärä:

Jos nimekettä on useampia kappaleita, kysyntä määrittelee poistonopeuden; suomalaisen nimekkeen viimeinen kappale varastoidaan, jos kysyntä on hyvin vähäistä.

4. Kirjan merkittävyys:

Jos kokoelmassa on vastaavaa tietoa sisältäviä muita nimekkeitä, vähemmän kysytty aineisto poistetaan.

Suomenkielistä musiikkikirjallisuutta varastoidaan pääsääntöisesti 1 kpl. Poistettua kirjallisuutta lähetetään Varastokirjastoon, ellei sitä siellä ennestään ole.

Elokuvat ja tv-sarjat

Elokuvakokoelma käydään läpi vuosittain. Poistopäätöksiin vaikuttavat seuraavat asiat:

1. Levyn kunto

Erittäin kuluneet ja häiriöitä sisältävät levyt poistetaan. Klassikoiden tilalle pyritään saamaan uusi.

2. Kierto

Aineiston kiertonopeuden vaikutus poistopäätöksiin tehdään tapauskohtaisesti. Tunnettujen ohjaajien tuotantoa voi olla kokoelmassa vaikka kiertonopeus on pieni. Yleisesti reagointiaika on kaksi vuotta.

3. Nimekkeen kappalemäärä

Varastoidaan kaksoiskappaleita, jos voidaan olettaa, että niille on edelleen käyttöä.

Samasta elokuvasta saattaa olla kokoelmassa useita ”painoksia”, eli elokuva on julkaistu eri jakajien toimesta eri tuotetunnuksilla. Tällöin ennen poistopäätöstä tutkitaan onko kokoelmassa näitä dupletteja, jotka helpottavat poistopäätöstä.

4. Elokuvan merkittävyys

Klassikkoelokuvista tai muuten merkittävistä elokuvista varastoidaan yksi kappale kutakin.

Varastoidaan suomalaisten elokuvien viimeiset kappaleet